

LOV OG EVANGELIUM

Gitt ut av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Nr. 7

15. september 1984

20. årg.

La dere ikke føre på avveger

La dere ikke føre på avveger ved mange forskjellige og fremmede lærdommer! For det er godt at hjertet blir styrket ved nåden. (Hebr. 13, 9.)

Denne formaning er i høy grad viktig og nødvendig! Vi er ikke uvitende om det som satan har i sinne. Han vet godt at ikke noe kan skade oss så lenge Kristus er dyrebar og viktig for oss, er vårt ett og alt. Men han vet også på den annen side at ikke noe kan hjelpe oss heller, hvis vi har mistet Kristus. Kristus er den eneste som kan gjøre djevelens gjerninger til intet, han seiret jo over døden og helvete. Kan jeg bare holde fast ved Kristus og Guds rene, sunne ord, da kan det rådes bot på alt. Ja, om jeg snubler og faller, blir jeg likevel alltid oppreist igjen.

Men kan den gamle slange føre oss bort fra Kristus og den sanne erkjennelsen av ham, da har han seiret over oss. Da har han oss våpenløse og hjelpløse i sin makt. Derfor skal vi alltid se at djevelens arbeid går ut på ved makt eller ved list å rive oss bort fra Kristus og stille noe annet fram for oss — om det så var bare hellighet, fromhet og gode gjerninger — bare ikke Kristus er gjenstand for vår enfoldige tro og vårt hjertes tillit.

Derfor sier også Paulus: «Jeg frykter for at likesom slangen bedro Eva med sin list, således skal også eders sjel bli ødelagt og ført bort fra *troskapen mot Kristus*.» Faren for dette er ikke langt borte. Ved siden av dette arbeid av sjælefjenden ligger også i alle menneskers natur dels en grusom *utakk nemlighet*, glemsomhet og likegyldighet overfor Guds velgjerninger og den nød som han har frelst oss ifra, dels er det også en uendelig *trang etter å oppleve noe nytt* slik at en har lett for å bli kjed av det som en har, og ønsker seg noe annet, higer etter avveksling. Dertil kommer at Kristus og hans evangelium er en dårskap og et anstøt for all fornuft.

La oss derfor alltid se til at vi er på rett veg! La oss se til at vil drives av det rette sinn! Og at det som er størst i himmelen for Gud, også er størst for oss! I Guds øyne er intet stort, og intet har gylighet uten *Sønnen* alene, *ofret for oss*. Det må da også være det viktigste, det eneste som er stort og dyrebart for oss. Hvis vi har en annen smak, er det ikke

noe godt tegn. Og da bør vi klage oss selv for Gud og rope til ham om å gi oss det rette syn og det rette sinn. Så må vi også komme i hu at det finnes ikke noen større synd på jorden, som er mere skikket til å vekke Guds vrede, enn utakk-nemlighet og forakt for hans store vel-gjerninger. Og nå er det ingen større vel-gjerning av Gud enn den at han ga sin egen Sønn og i ham det evige liv. Vi hadde jo fortjent å høste den lønn våre syn-der har pådratt oss, i all evighet. Derfor «hvordan skal vi da unnfly, om vi ikke akter på så stor en frelse!» Og enda me-re: har vi sett Guds herlighet i Kristus og evangeliet, er vi blitt Guds barn ved tro-en og har smakt hvor god Herren er, da ville det jo være en fryktelig utakknem-lighet, om vi nå skulle akte den samme nåde og det samme evangelium for rin-ge! Det er det som Jesus kaller: «å ha forlatt *sin første kjærlighet.*» Paulus skriver også om den første kjærlighet blant galaterne. De hadde aktet evange- liet så høyt at de tok imot ham da han forkynte det «som en Guds engel.» Og han foyer til: «Hvor priste I eder lykkeli-ge da! For jeg gir dere det vitnesbyrd at om det hadde vært mulig, hadde dere re-vet eders øyne ut og gitt meg dem.» Så høyt aktet de evangeliet! Men etter at de var blitt «forgjort» av fremmed lære, så

de ikke lenger var lydige mot sannheten, men «ville rettferdiggjøres ved loven», da sier han at de ikke lenger har noe med Kristus å gjøre og er falt ut av nåden.

Er ikke det forferdelig at slikt kan skje! Eller at en kan forlate den første kjærlighet, mens en likevel fortsetter å arbeide og lide for Kristi navns skyld, prøver de falske ånder og har et skarpt blikk til å skille dem ut. En avgår ved en stille indre død. Slik lyder Kristi ord i Åpenb. 2, 2—5.

Endelig skal vi også merke oss at så sant Kristus skal fortsette å være dyre-bar for oss, være vårt hjertes ett og alt, og så sant den nye sangen i vår munn al-dri skal bli gammel og kjedelig for oss, da er det nødvendig at vi ikke bare blir bevart i den rette lære, men også i det rette *liv*, — så vi ikke synker ned i like- gyldighet, men lever i en daglig omven-delse for Guds ansikt.

Vi trenger hver eneste dag å føle syn-den i en våken samvittighet, og hver ene-ste dag søke visshet om syndenes forlat-telse, om nåde og vennskap hos Gud. Da kommer Kristus til å bli mere og mere nødvendig for oss. Da kommer evange- liet til mere og mere å bli vår lengsel, lyst og glede. Da kommer vil til gjerne å høre og lese og tale om Kristus.

C. O. Rosenius



Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt til alle som sender eksp., namn og adr.

Bladet blir halde oppে av frivillige gáver.
Eksp: O. Dyrøy, 5620 Tørvikbygd.

Telefon (055) 58363

Alt som har med bladet sin eksp.
blir sendt dit, som tinging, oppsæiling
og adresseforandring.

Gáver til bladet kan sendast kass. S.Bøhn
postgiro 5 68 21 33

Red. Amund Lid, 5600 Norheimsund.
Tlf. (055) 51 080.

Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Form. Ragnar Opstad

Opstadv. 38, 4350 Nærøbø Tlf.04-433685

Kass. Sverre Bøhn, 5601 Norheimsund.

Postgiro 5 68 21 33. Bankgiro 3530.21.00932

ØYSTESE TRYKKERI A/S

Ikke minst er det nødvendig å forkynne dette klart når det gjelder det sjette bud. Gud har satt et hellig vern om ekteskapet. Det seksuelle samliv hører bare hjemme innenfor et livslangt, monogamt, offentlig ekteskap mellom mann og kvinne.

Det er ikke mulig å være en kristen og samtidig leve i samboerforhold eller forsvare seksuelle forbindelser før eller utenom ekteskapet.

I den senere tid har særlig homofiles forhold til kirken vært til debatt. Det er viktig at en slik debatt føres både med omsorg for de mennesker det gjelder, og med respekt for Guds klare ord om denne saken.

Som kristne må vi vokte oss for å ska-

Guds bud eller toleransens grunnregler

Av John Kvalbein

«Rop av strupen, spar ikke! Opløft din røst som en basun og forkynn mitt folk dets overtredelser og Jakobs hus dets synder». (Es. 58.1).

På Herrens oppfordring holder profeten Esaias en streng straffetale for et frafallets Israel. Dets synder hadde ført til skilsmisse mellom folket og deres Gud.

Et samlet bibelsk vitnesbyrd viser at det er umulig å innrette seg i strid med Guds Ord og samtidig ha Guds velsignelse. Det er ikke mulig å leve i livssamfunn med Jesus og samtidig vandre i mørket, dvs. leve i eller forsvare synden.

For det står skrevet: «Dersom vi sier at vi har samfunn med ham, og vandrer i mørket, da lyver vi og gjør ikke sannhet». (1. Johs. 1,6).

pe en hetspreget holdning overfor homofile mennesker. Her finnes troende mennesker med homofil legning som gjør en utmerket innsats i kristen sammenheng , uten å innrette seg i homoseksuelle forhold. Disse må ha sin selvsagte plass innenfor et kjærlighetsfullt kristent åndsfellesskap.

Men nå går mange homofile til aktiv kamp for å få homoseksuelle forbindelser godtkjent av kirken.

De såkalte «Homodagene 84» ble nylig avsluttet. Man ønsker at samboerforhold mellom homofile skal være likeverdig med ekteskap mellom mann og kvinne. Homofile par krever rett til adopsjon og kunstig inseminasjon. Ifølge Aftenposten gikk folk i opptog og ropte

«Homo er gøy», «Unn deg et homofilt prøveår». I det ligger det en oppfordring til homoseksuelle utfoldelser.

I sammenheng med «Homodagene 84» ble det arrangert en solidaritetsgudstjeneste i Haugerud kirke i Oslo.

En slik solidaritetsgudstjeneste er en blasphemisk handling. En gudstjenestes formål skal være å ære og love Gud, og la Guds Ord få lyde. Her var det det motsatte som skjedde. De homofiles sak stod i sentrum. Gudstjenestens målsetting var å markere solidaritet med de homofile på «Homodagene 84». Solidaritetsgudstjenestens funksjon vil i praksis være å gi homfile god samvittighet når de innretter seg i strid med Guds bud.

Guds ord lyder klart: «Eller vet I ikke at de som gjør urett ikke skal arve Guds rike? Far ikke vill! Hverken horkarler eller avgudsdyrkere eller bløtaktige eller de som synder mot naturen, eller tyver eller havesyke eller drankere eller bakkere eller røvere skal arve Guds rike.» (1. Kor. 6.9–10).

Dette ordet ble ikke tatt fram under gudstjenesten i Haugerud. Karsten Isachsen gikk istedet i rette med kirkens syn og sa at de homofile i dag blir behandlet som jødene under den annen verdenskrig. Når en tenker på jødenes skjebne under krigen, er en slik sammenligning helt meningsløs!

Kapellan Bjarne Hansen, som inviterte til solidaritetsgudstjenesten, uttalte i et NTB-intervju: «Kirken må forholde seg til det faktum at mange homofile lever i parforhold og prøve å hjelpe dem til å få stabile og etisk forpliktende forhold isteden for å gi dem skyldfølelse.» (Fædrelandsvennen 10. juli).

Prester som taler slik, taler ikke på Guds vegne. De prestene som solidariserer seg med homofile som ønsker å få homoseksuelle forbindelser godkjent i kirke og samfunn, svikter sin oppgave som sanne åndelige ledere. Ingen har rett til å godta det som Guds Ord klart fordømmer som synd. Midt i kirken finnes det i dag falske hyrder som ikke må anerkjennes eller nyttes som talere og veiledere for troens folk.

Det finnes et moderne hedenskap som har opphøyet Toleransen som gud. De Guds bud er erstattet av Toleransens tre grunnregler:

1. Du skal sette Toleransen over alt annet.

2. Du skal tolerere at alle mennesker får leve etter sine lyster.

3. Du skal gjøre alle mennesker til Toleransens disipler.

Det er bare én type mennesker Toleransens tilbedere ikke kan tåle, nemlig de kristne som holder fast ved at Gud i skriften har åpenbart sin absolute vilje, som er forpliktende for alle mennesker.

Til Toleransens antikristelige menighet skal vi utrettelig forkynne Guds lov. Bibelen taler om en evig fortapelse under Guds vrede. Det er farlig å la et folk leve i fred i sine uoppgiorte synder, «Rop av strupen, spar ikke!»

Samtidig skal det lyde et frelsens evangelium. Det er mulig å bli omvendt fra syndelivet. Jesus renser fra synd. Det siterte avsnittet fra 1. Kor. fortsetter slik (v. 11): «Og således var det med somme av eder: men I har latt eder avtvritte, I er blitt helliget, I er blitt rettferdiggjort i den Herre Jesu navn og i vår Guds Ånd.»

Etter Dagen

Vandringen i lyset - daglig rense

Men dersom vi vandrer i lyset, like som han er lyset, da har vi samfund med hverandre, og Jesu, hans Sønns blod renser oss fra all synd. 1 Joh. 1,7.

Vi har i forrige avsnitt anvendt v. 7 praktisk, uten å søke lys over, hva Johannes mener med ordet synd i denne sammenheng. Og han sikter på praksis med sine ord, så vi har ikke grepene feil med å understreke, at dersom vi ikke har samfund med hverandre, må det ha sin grunn i, at vi ikke vandrer i lyset. På den vei kan vi heller ikke eie noen forvissning om å renses fra all synd, for vandring i lyset går foran samfundet, og disse to fører inn i den daglige rense.

Men før vi går inn i en nærmere analyse av ordet synd, er der et uttrykk som møter oss i alle de siste 5 vers, og det kan være nyttigt å stanse for det, før vi går videre. Ellers risikerer vi å innkapsle evangeliet i en lovisk oppfattelse, og hvor dette blir oppfattet i lovens skjema, der mister det sin evne til å frelse de fortapte. Det blir ikke lenger et evangelium, men en sammenblanding av lov og evangelium, som henvender seg til våre evner. Guds nåde blir betinget av noe som står i vår makt å yte. Kan vi prestere det, så kan Gud--. Denne innstilling er mer alminnelig enn vi egentlig tror, og den er helt riktig, så lenge vi er og vil være under loven, men det blir helt forkjært dersom vi er og vil være under nåden.

Hermed sikttes til, at vi 5 ganger møter vendingen: Dersom vi--. Det ligger snublede nær å oppfatte alle disse «der-

som» som betingelser i lovens forstand, og de blir ofte forklart på den måten. Det gjelder især v.7 og 9, når de blir brukt til å forklare folk, hvordan en synsder kan bli frelst. Det kan v.6, 8 og 10 ikke anvendes til, for de avslører alle tre noe om det som skjer i hjertet på dem som ikke er kristne, og det som der foregår, gjør, at de heller ikke kan bli kristne: De lyver for andre, bedrager seg selv og gjør Gud til løgner. De er ikke bare villfarende, men de er innfanget av løgnens vesen, så mørket har blindet dem totalt. De «gjør ikke sannheten — den er ikke i dem, fordi Guds ord ikke er i dem». Johannes bruker altså disse 3 «dersom» for å beskrive en ukristelig måte å forholde seg på, og det er klart, at denne livsholdning til lyset og sannheten kommer av hjertets forhold til Gud, som er lys. Det som disse 3 «dersom» vil forståtte og avsløre, er noe som er umulig i lysets samfund med Gud. Og derfor er man ikke i dette samfund, dersom man gjør disse ting.

Dermed har vi nøkkelen til en rett forståelse av de to «dersom» i v.7 og 9: De er ikke anvisninger om betingelserne for å bli en kristen, men de er uttrykk for hva som foregår i hjertet på den, som allerede er en kristen. Og det, som skjer, gjør, at han blir ved med å være en kristen. Han bærer seg ikke således at i hjertet for å bli en kristen, men fordi han er en kristen, forholder han seg på den måten. Det vi her har for oss er altså ikke betingelser for å få nåde, men en

beskrivelse av, hvordan man lever under nåden. Det er den troendes hjerteforhold til Gud, som tegnes for oss her. Det menneske som har det sådan i sitt hjerte, at han bærer seg at på den måte, er en sann kristen.

Det er altså på ingen måte vilkårene for å bli en kristen, vi finner her, men det er to kjennetegn på en kristen, og det er Gud selv som skaper dem i sine. Ingen kristen har selv funnet på disse ting, men de er virket av Guds Ånd. De tre dersom i v.6, 8 og 10 avslører at man ikke er en kristen — og de to i v. 7 og 9 åpenbarer, hvordan en kristen er. Derfor skal de ikke i første rekke vise vei til å bli en kristen, men de skal si deg, om du er en kristen eller ikke.

Det avgjørende er ikke, hva du vet i hodet, men hva du gjør i hjertet. Det er ikke de ytre gjerninger, Gud ser mest etter, men de indre, det som skjer i hjertet, og v.7 er nettopp en beskrivelse av dem: Når Gud er lys, og vi har samfund med ham, så er vi i lyset, og derfor blir følgen at vi også vandrer i lyset. Det lys har gjennemslagskraft, så det viser seg i vår livsholdning. Forholdet til Gud, vil vise seg i vår måte å leve på her i verden. Og mellom alle dem som vandrer i lyset, er der et fellesskap, «de helliges samfund».

Om dette samfund handler de siste ord i v.7: Jesu, hans Sønns blod renser oss fra all synd. Her er det viktig å legge merke til hvert eneste ord for å få fatt på saken. Jesus er hans menneskenavn. Han eide det ikke før, men fikk det av Gud, da han ble menneske, så det navn var meningen med, at han ble menneske. Uten det kunne han ikke frelse. Men en

som bare er menneske kan heller ikke frelse, og derfor tilføyer Johannes, at dette menneske er Guds Sønn. Dette navn er hans vesensbetegnelse, og det betinger verdien av hans gjerning til vår frelse. Det gir oss innholdet av hans menneskevorden: Gud ble menneske (Joh. 1,14).

1 1 0

Fordi Jesus er både Gud og menneske i en person, får hans gjerning for oss den verdi den har: Hans blod kan rense oss fra all synd. Ingen behøver vel å misforstå, når det sies, at Johannes ikke tenker på blodet som en ting eller del av Jesus, som kan brukes for seg, og resten til noe annet. Men for han er dette uttrykk den korteste mulige måte å beskrive hele Jesus frelsende gjerning på — hans selvhengivelse i døden. Han gav intet mindre enn seg selv, og uten det, kunne han ikke rense oss fra synd. Derfor heter det, at han i kraft av en evig Ånd frembar seg selv som et lytefritt offer. Hans person og Ånd er før blodet, og det blir da det sterke uttrykk for selvhengivelsen. I kraft av den er han soning for våre synner (kap. 2,2).

Det neste vi skal merke oss, er at denne rensestår i nutid, så her er tale om en vedvarende rense, som stadig foregår med dem, som hører med til de helliges samfund. Det gjelder altså ikke rettferdigjørelsen, hvorved vi får tilgivelse, så vi står rene og hellige for Gud på grunn av Jesus. Det er heller ikke tale om helligjørelsen, men om samvittighets daglige rense i kraft av Jesu forsoningdød. Her tales ikke om Åndens rense av vår personlighet, så vi kan

vandre i et syndfritt levnet, men det er tale om, at de hellige er mennesker, som daglig behøver renseelse fra syndens skyld, og dermed fra synten selv. De mennesker som har samfund med Gud og hverandre, er altså ikke dermed syndfri, for hvis de var det, ville denne renseelse være unødvendig. Men fordi synten henger ved oss og kan gi seg utslag så lenge vi er her, er også renseelse nødvendig, hvis samfundet med Gud skal bevares (Joh. 13,8).

Den lærer dukker stadig opp, at de hellige er rene for synd også i deres natur, men det lærer Johannes ikke. Han sier tvertimot, at de renses fra synd, og det er noe som varer ved, så lenge de vander i lyset. Vi må ikke sammenblande vår stilling i Kristus med vår samvittighets forhold til oss selv. Det gjorde Jesus klart i de ord: Den som er badet, trenger ikke til å vaske annet enn føttene, men er ren over det hele; og I er rene, dog ikke alle (Joh. 13,10) -Var de så syndfri? Nei, ikke i seg selv, men de var rene for Gud. Det torde Jesus garantere for, men like så sikkert skulle Peter til stadighet renses. At vi er rene for Gud, iført Kristi rettferdighet, betyr altså ikke, at vår samvittighet aldri kan bli plettet av synd. Og hvis de pletter ikke renses bort, kan samfundet med Gud bli brudt, for han er stadig Den Hellige, som ikke tåler synd.

Derfor er renseelsen i Jesu blod en daglig livsnødvendighet, og derfor har vi adgang til den nåde som vi står i (Rom. 5,2). Det er den første gave som blir gitt oss i de helliges samfund, og den er vårt

første og siste behov. Det er om det samfund, det står: For der har Herren satt velsignelsen, liv inntil evig tid (Sal. 133,3b). Også her tales om noe som stadig skjer, og når det evige liv avhenger av daglig tilgivelse, så er vel den velsignelse David har i tanke, også tilgivelsen og renseelsen fra skyld. Et annet sted priser han: Han som forlater all din misgjerning. Det er en stadig strøm som kommer oven fra.

Det er stort at han tilgav alle dine misgjerninger (Kol. 2, 13—14). Men det er fortid, og en kristen er sådan stillet ifølge sin gamle natur, at han ikke kan klare seg med at hele fortiden en gang ble skjult, da han kom til tro på Jesus. Der er nemlig også en nutid som volder hjertepine: Jeg fikk lov til å tro forlatelse for alle mine synder, da jeg kom til Jesus, og da sang det i mitt hjerte: aldri jeg mer vil synde — og jeg tenkte faktisk det skulle lykkes, fordi hjertet var så fullt av dette nye, at det føltes som alt det gamle var borte for bestandig (2 Kor. 5,17). Men det ble ikke ved med å være sådan. Den gamle natur begynte igjen å røre på seg, og da må man klage med sangeren: Snubler dog gang på gang!

Hvordan skal jeg så forholde meg nu? Du får oppgi tanken om å bli syndfri i deg selv, så lenge du er her på jord, for det hører fremtiden til for alle Guds barn (1. Joh. 3,2). Den kan man ikke hale inn i sin nutid, hvor gjerne man enn ville. Men dette fremtidshåp skal lyse og gi frimodighet over dagen i dag. Og det er ikke vanskeligere for Gud å føre deg frem til målet, enn det var å benåde deg,

da du ennu var ugudelig. Ved vår Herre Jesus Kristus har vi, som er rettferdig gjort ved troen, fått adgang til den nåde som vi nu står i (Rom. 5,2).

Du skal ikke bare beskjeftige deg med din egen nutid, men det er især Guds nutid du trenger til å få øye på. Paulus taler om det evangelium som I stadig står i, og som I frelses ved (1. Kor. 15,2). Og vår tekst taler nettopp om den nåde som vi nu står i, så sant vi hører til de helliges samfund. Vi kunne uten skade gjenta alle de nevnte ord om den daglige nåde, men vi kan også la Luther si oss det i forklaringen til den tredje artikkel. Til de helliges samfund knyttes syndernes forlatelse: «I denne kristne menighet forlater han daglig meg og alle troende all synd rikelig.»

Vi nevnte før, at det er stort at Gud engang tilgav, men etter som en kristen lærer seg selv og sin Gud bedre å kjenne, blir det nesten ennu større: at han tilgir — og kan bli ved med det, til tross for alt hva du etter hvert oppdager hos deg selv, fordi du vandrer i lyset. Var du ikke der, ville du ikke være kommet i nød med deg selv. Det med synden er dessverre ikke bare fortid, men også nutid,

og derfor skal du huske denne tekstu: Er synden nutid, så er renselsen fra den også nutid. Det visste Jeremias i Klags. 3, 22—23: «Herrens miskunnhet er det at det ikke er forbi med oss, for hans barmhjertighet har ennu ikke ende. Den er ny hver morgen, din trofasthet er stor». Det er vel også derfor at Paulus uttrykker seg som han gjør i Rom. 5,8: men Gud viser sin kjærlighet mot oss derved at Kristus døde for oss mens vi ennu var syndere. Også her møter vi en stadig nutid. Det skjedde en gang for alle, men det er stadig nutid for apostelen.

Står så dette alvor i oss klart? Dette ord viser oss ikke bare hvor nådig Gud er oss i Kristus, men også hvor nøye han tar det med synd. Det er farligt å nivelle Guds hellighet ned på en sløvet samvittighets plan, for det fører ikke til vandring i lyset. Men har du det stadig sådan i hjertet, at du må frem for Gud med alt, så bevares du i den stilling, hvor du alltid er under renselsen i Jesu blod.

*Av
Marius Jørgensen
ved
Godtfred Nygård*



Gjenføding

Dette er eit ord som kjem inn under Kanaan språk, som dei fleste menneske ikkje tenkjer på, eller bryr seg om, men ein dag vert også dette ordet aktuelt for alle menneske. I døden og domen vert det synligt for alle, gjenfødt, eller ugjenfødt. Det kan og seiast, levande eller død.

Kvífor gjenføding? Mot dette har alltid menneske tenkt sine eigne tanker. No vil vi sjå i Guds eige ord, og bøya oss for det, sjølv om vi ikkje forstår dette. Då skal vi verta både vituge og gjenfødd. Les Joh. 3. 1—21. Det seier eg deg forvisst og sant: Ingen kan sjå Guds rike uten han vert fødd på nytt. v.3. Gjelder dette berre jøden Nikodemus? Nei, det gjelder alle menneske under alle himmelstrøk, og alle alderstrin. Ikkje eingong Nikodemus som var ein av Israels fremste lærarer kunde forstå dette. Han med den største og beste kunnskap var uten livssamfunn med Gud. Kunnskap og fint liv gjev ingen adgang til Guds rike. Luk. 13,24 taler om dette. Mange seier eg dykk skal freista å koma inn, men er ikkje god til. Herre lat opp å oss! då skal han svara dykk so: Eg veit ikkje kvar de er i frå. Tek de då på å seia som so: Me har ete og drukke i lag med deg, og du lærte i gatene våre so skal han svara: eg seier dykk, Eg veit ikkje kvar de er i frå, hav dykk bort frå meg alle de som gjorde urett. Dette er svære ord av vår Herre og Frelser.

Han sa ikkje, de har elskar forlite, tent, bede, ofra eller arbeidt for lite, og

lidt for lite for mitt namn skuld. Om det er godt og er kristens kår her på jord, er det ikkje frelses-grunn god nok. Difor heiter det: Du må verta fødd på nytt. Skrifta taler klårt om den sanning, at det åndelige liv hos Guds barn, ikkje er deiра eige verk, men har sin grunn i Guds nærverande og overnaturlige inngrep i deira liv. Rettferdiggjering og gjenføding er to sider av frelsa sin store verkelighet. Rettferdiggjeringa inneber at menneske vert frikjent for all synd og skuld, og innsett i barnerett, gjenfødinga inneber at det får del i barnet sine natur.

Guds ord taler på mange måter om det nye liv. Joh. 1,13. som ikkje er fødde av blod, ikkje av kjøts vilje, ikkje av manns vilje, men av Gud. Difor om nokon er i Kristus, so er han ein ny skapning, det gamle hev forgjengst, sjå alt er vorte nytt. 2. Kor.17.

Vi spør, kva er det gamle? Det er det naturlige menneske, det som er og blir Guds fiende. Det vil ikkje lyda Guds lov, kan det ikkje heller. Her er inga makt i tilveret som kan få det naturlige menneske til å elskar Gud. For det som menneske trår etter er død. Men dette trur ikkje menneske før det vert vekt, og vil til å gjera Guds vilje, vil venda om og leva for Herren, og verta rein og god. Men om dette lukkast, kan det berre verta ein ting, egenrettferd, fariseisme, og det seier Herren er verre enn alt anna. Dei lyt gå bort, eg kjenner dykk ikkje. Å, for ei ulukka. Kva er so det nye? Det

kan seiast i eit ord, Kristus. Kristus er vorten, det min sjel du må, ene, ene lite på. Ham jeg også fast vil holde intil hendene blir kolde. Korleis ein enn kjenner eller føler det, om ein er kald, varm, fattig, fortapt, ugudelig eller Gudfiensk så må ein til Kristus Jesus.

Denne person som er vorten Adams fortapte slekt sin stedfortreder, han levde eit liv der Faderen kunde vitna over: Detter er son min, han som eg elskar. Å, hør på han. Denne son Faderen kunde skjula seg for i dødens bitreste stund, so han ropa: Min Gud, min Gud, kvifor har du forlete meg? Men i dette mørke sa han av heile sitt hjarta: Far, i dine hender overgjev eg mi and. Faderen vedkjente seg sonens livsgjerning her på jord. Grava, døden og fortapinga kunde ikkje halda han. Han stod opp med Guddoms velde. Den fortapte jord, med alt det den er og har, er i Jesu oppstoda gjenfødd i Guds auga.

Fordi Gud i Kristus forlikte verdi med seg sjølv, so han ikkje tilrekner dei mis-

gjerningane deira, og har lagt forlikssordet ned i oss. Difor seier apostelen: Den som ikkje visste av synd, har han gjort til synd for oss, so me skal verta rettferdige for Gud i ham. 2. Kor. 19—21.

Det seier eg dykk for visst og sant: Den som høyrer mitt ord, og trur den som sende meg, han har æveleg liv og kjem ikkje for dommen, men hev gjenge over frå døden til livet. Det seier eg dykk for visst og sant: Det kjem ei tid, ja ho har alt kome, då dei døde skal høyra røysta åt Guds son, og dei som lyder på henne skal leva. Joh. 5. 24—25.

Her ser vi klårt at gjenføding skjer ved tru på ordet. Vitnemålet om alt det Jesus har vore, og har gjort for alle menneske. Dersom ordet om forsoninga vert motteken, vert mennesket ein ny skapning i Kristus Jesus. Har du fått del i dette? Eller lever du endå i ditt eige gamle naturlege menneske, som elsker mørket fram for lyset. Vil du ikkje høyra Jesus milde røyst so du kan få livet?

Odd Dyrøy



Æra far din og mor di, så det kan gå deg vel

Det å æra far og mor, det er det første bod med løfte, og det er ein forutsetning for at det skal gå deg vel her i livet og for å leva lenge i det landet Gud har gitt oss. I Efeserbrevet 6. kap. står det skrive: «De born, lyd dykkar foreldre i Herren? for det er rett. Æra far din og mor di — dette er det første bodet med lovnad — so det kan gå deg vel, og du får leva lenge i landet».

Mor og far og heimen du blei fødd inn i og fekk veksa opp i, det er ei av dei største gaver Gud har gitt deg her i livet, om den var slik Gud hadde tenkt det. Der var du velkommen, og blei omgitt av kjærleik alt frå du blei til i mors liv, gjennom barne og ungdomsåra. Du var gjenstand for deira store omsorg og fekk alt det du trøng om, i din heim var du trygg, i sjukdom og sorg fekk du tilsyn og trøyst, og der møtte du ein open favn når noko sto på. Hjå foreldra fekk du svar på alle dine mange spørsmål, hjå dei lærde du å tala og gå og fekk det beste grunnlag for det livet du skulle leva som voksen. Det er vel inga mennesketunga eller penn gitt å måla verdien av det du fekk og lærde av mor og far og i heimen din. Der levde du dine beste og rikaste år i livet, men det forstår du kanskje ikkje mens du er midt oppe i det — kanskje før du blir gamal og ser tilbake på livet. Eg hugsar då eg skulle bli konfirmert og gå inn i dei vaksnes rekkrer, at eg gledde meg til det, for då trudde eg at eg skulle få gjera det eg sjølv ville og hadde hug til, og var fri

mor og far sin vilje og formaningar, sleppa dei som fyresette og å be om lov til alle ting. Dette gav eg uttrykk for til ei morsyster mi, og ho sa noko som eg aldri har gløymt og ofte måttå sanna var rett: «Eg skal seja deg det, Amund, at nå har du levt dine beste og mest sorgfrie og lukkelege år».

Har du takka Gud for mor og far Gud gav deg, og det du fekk eller får gjennom dei? Ingen har elskaa deg meir, hatt større omsorg for deg og gjort meir for deg enn dei, gjennom sjukdom og nattevåk, i strev for å kunna skaffa deg det du trøng om og for å kunna fylla alle dine ynskje for å vera lik dei andre, og ingen har hatt større sorg når du i trass og ulydna gjekk dine eigne vegar som ville bli til skade og ulukka for deg. Og var du så heldig å få foreldre som levde med Jesus, og lærde deg å kjenna han og tru på han, har du større grunn til å takka Gud for dei og æra dei — større enn du kanskje forstår. Alt dette jordiske er forgjengeleg, men dei evige verdiar har større verd her nede og er evige, det einaste du får med deg når livet tek slutt og døden møter deg, inngangen til det evige livet i nye himlar og på ei ny jord der rettferd bur.

Korleis kan eg æra mor og far

Det svarar Gud sjølv på her i ordet: De born, lyd dykkar foreldre i Herren, for det er rett. Ved å lyda dei, halda seg etter orda deira, lyda tilråda og formaningane deira og fylgja dei, elskaa dei og

sjå opp til dei for det dei er. Kanskje du undrast på at det sto i Herren, og det tyder at dei er av Herren sett i hans stad som dine formyndarar og fyresette inntil du er så stor at du har vakse i visdom og alder så du kan klara deg sjølv.

Fyresette er ikkje populære i vår tid, og har vel aldri vore det for det naturlege og syndige menneske, om enn aldri før som i vår tid med den tidsånda som nå rår millom menneske. Det ser og høyrest ut for at ingen toler overordna eller fyresette, alle veit sjølv best kva som er best og rett og vil vera sin eigen Herre. Fyresette og overordna synest dei er dumme, altfor gamledags, og forstår ikkje den nye tida, skynnar ikkje dei unge og deira interesser og tankegang. Slik er tankegangen hjå det naturlege menneske, og den held seg langt ut over konfirmasjonsalderen. Kor gamal var du før du tenkte slik, og sa det rett opp i øyro og augo på dine fyresette, dine eigne foreldre eller andre overordna? Det er synd overfor Gud fyrst, og overfor foreldre og andre overordna, og det er å vanæra dei og den Gud som har innsett dei.

Du kjem ikkje langt på livsvegen før du ser at du er ikkje fri fyresette eller overordna om du kjem fri mor og far. Den vaksne har framleis overordna, som han er pliktig å høyra på og lyda. Gud som sette inn mor og far som fyresette i heimen gjennom dei umyndige sine år, han sette også inn lærarane, både dei på det verdslege plan og dei i Guds rike som prest, forkynnar og lærar, og dei overordna i samfunnet som lensmann og politi og annan øvrigheit. Og Guds ord

lærer klart at me skal lyda dei og æra dei, om det skal gå oss vel gjennom livet. Alle er dei innsett av Gud, og dei er underordna Gud sjølv og står ansvarlege overfor han som har kalla dei til gjerningen.

Her er syndene store og mange i vår tid. Ikkje minst i heimen, millom barn og unge som er ulydige og trassige mot foreldre og går sine eigne veger, men også i heimen mellom foreldre. De foreldre, arga ikkje barna dykker, men fostra dei opp i Herrens tukt og påminning. (Efes. 6,4). Gud har også gitt fedrene sine fyreskrifter: *De menn:* Elska konene dykker som Kristus elска menigheten og gav seg sjølv for dei, og ver ikkje beiske mot dei. *De koner:* Ver mennene undergjevne i alle ting, so som det sørmer seg i Herren. Her trengs vel berre nemnast kvinnebevegelsen som vil frigjera seg frå mannen som fyresett i ekteskap og heim og kjempar for frigjering frå Gud og hans ord og ordningar i heim, samfunn og Guds menighet. *De tenrarar* (arbeidrarar som arbeider for andre): Ver lydige i alle ting mot herrane dykker i kjøtet, ikkje med augnetenesta, som slike som strevar etter å tekkjast menneske, men i hjartans einfelde, med di de ottast Herren! Det de gjer, gjer det av hjarta, so som for Herren og ikkje for menneske.

Her må nemnast kravmentaliteten i tida som aldri får nok, og streikane som tvingar seg fram til høgare løn og kortare arbeidstid. Slike ting er synd mot Herren, han som seier: Ver nøgde med det de har, Herren er din hjelpar.

De herrar: Gjer vel mot tenarane dykker, gjer det som rett og rimeleg er, for de veit at de og har ein Herre i himmelen. Les: Koll. 3, 17—4,1. Efes. 5, 17—6,9. Ver ein vitug mann, som les Ordet, høyrer ordet, tenkjer over det og gjer etter det.

Skrifta lærer tydeleg at me alle skal vera lydige mot dei fyresette og styremakter Gud har sett over oss, for det finst ikkje styremakt utan at det er Gud som har innsett dei, med eitt unnatak: Set dei oss til noko som klart er i strid med Guds ord og gode vilje, då skal me lyda Gud meir enn menneske. I Ap.gj. 4,19 står det: «Men Peter og Johannes svara dei so: Døm sjølve om det er rett i Guds augo å lyda dykk meir enn Gud!

Dette er nok i første omgang talt til kristne menigheter, men det gjeld for alle menneske, barn og unge, menneske i sine beste år, like til dei grå hår, så lenge dei lever her på jorda. Å elskা og æra sine foreldre, vert ikkje avlyst om du blir vaksen og flytter ut frå heimen, men bodet står ved lag så lenge dei lever. Gjennom foreldre og heim har Gud sytt for deg og gitt deg alt du trong for å leva og veksa og leggja eit godt grunnlag for den tenesta du skal gjera i samfunnet som vaksen, og alt fekk du for inkje på grunn av at Gud og foreldra er glad i deg. Du står i ei stor takknemlegheits-

skuld til dine foreldre, som Gud gjev deg anledning til å betala litt av på i deira alderdom, for det står skrive: «Men om ei enkja (eller gamle foreldre) hev barn eller barnebarn, so lat dei læra å visa si guds frykt mot sitt eige folk og gjeva foreldra sine vederlag, for det er tekeleg for Gud». (1. Timot. 5,4).

Dette viser at Gud vil at barn og barnebarn skal gi foreldre vederlag, eller gi dei godt stell og kjærleg tilsyn i alderdoms dagar, som det ofte sto i skøyte når dei overtok garden i eldre tider, og først der slike ikkje finst eller ikkje maktar det, kjem menighet og samfunn inn. På dette område er me vitne til ei syrgjeleg utvikling i vår tid. I velferdssamfunnet der alle har nok og rikeleg å leva av, blir det kravt at samfunnet skal ta seg av sjuke og gamle, ikkje berre dei einslege utan familie, men i altfor mange tilfelle også dei som har både barn og barnebarn som kunne gjera det. Dette trur eg ikkje behagar Gud, og er i samsvar med hans vilje og ordning.

Det er ei livslov at det me sår, det skal me og hausta. Ærar du mor og far gjennom livet, vil det gå deg vel gjennom livet og du vil hausta i alderdomen det du sådde i barndom og ungdoms og manndoms år.

Amund Lid



Bibelens tale om himmelen

For ei tid tilbake las me i Dagen (fredag 22. januar) ein uttale av biskop Erling Ut nem, som truleg forundra mange, og som treng å bli motsagt av Bibelens eigne ord. Overskrifta i Dagen lydde slik: «*En misforståelse at vi skal til himmelen*». Eg undrast på om det ikkje var rettare å skriva at biskopen må ha misforstått Bibelens ord.

Slår me opp i Bibelordboka på ordet himmelen, vil me snart sjå at himmelen er ofte omtala både i Det gamle Testamente og i Det nye Testamente. Der ser me at Himmelen er staden der Gud er. «Vår Gud er då i himmelen» (Salme 115,3), og at Jesus kom ned frå himmelen, og han reiste tilbake til himmelen. Jesus seier i Johs. 6,38: «For eg har kome ned frå himmelen». og i Johs. 3, 12–13: Når eg talar til dykk om det som høyrer jorda til, og de ikkje trur, korleis skal de då tru når eg talar til dykk om det som høyrer himmelen til? Og ingen har stige opp til himmelen utan han som steig ned frå himmelen, Menneskesonen, som er i himmelen». Og at Jesus etter endt gjerning for oppatt til himmelen, og at han kjem att for å henta sine, er like klart bevitna i Ap.gj. 1.kap.: «Som dei no sto og stirde opp imot himmelen medan han for bort, stod det med ein gong two kvitklædde menn innmed dei og sa: Kvi stand de og ser opp mot himmelen, Galiles-menn? Denne Jesus som er teken opp i himmelen frå dykk, han skal koma att på same måten som de såg han fara til himmels».

Og Stefanus fekk sjå Jesus i himmelen da han tala til jødane før dei steina han Ap.gj. 7, 55—56: «Men han skoda, fyllt av den Heilage Ande, upp mot himmelen og såg Guds herlegdom, og Jesus, som stod ved Guds høgre hand, og han ropa: No ser eg himlane opne, og Menneskesonen, som stend ved Guds høgre hand!»!

I bergpreika seier Jesus (Matt. 5,3): «Sæle dei som er fatige i ånda! Himmelrike er deira». Dette ordet fortel oss tydeleg at himmelriket tilhøyrer dei truande, og i Hebr. 12,22 høyrer me at dei er komne dit: «Men de er komne til Sions fjell og den levande Guds by, det himmelske Jerusalem, og til dei mange tusen englar, til høgtidsstemna og lyden av dei fyrstefødde, som er uppskrivne i himmelen, og til dommaren, som er Gud for alle, og til åndene av dei fullenda rettferdige, og til Jesus, millommannen for ei ny pakt, og til skvettings-blodet, som talar betre enn Abels blod». Jesus seier i si øvsteprestlege bøn i Joh. 17,24: «Fader, eg vil at dei du hev gjeve meg, dei skal og vera der eg er, vera hjå meg, so dei får skoda min herlegdom, som du har gjeve meg, av di du hev elskar meg fyrr verda vart grunnlagd».

Me må også ta med ordet frå 2. Kor. 5,1: «For me veit at om vårt lekams jordiske hus vert nedrive, so hev me ein bygnad av Gud, eit hus som ikkje er gjort med hender, æveleg i himmelen».

Jesu fyrste tale til folket var om Himmelriket: «Frå den tida tok Jesus til å tala til folket og sa: Vend om! Himmelriket er kome nær». Det var kome nær, for Jesus var komen til dei, og Jesus og Himmelriket er eitt. Jesus er døra som fører inn i Himmelriket, for ingen kjem til Faderen utan gjennom meg, er Jesu eigne ord. Den som går inn gjennom meg, skal bli berga, seier han ein annan stad. Så vil du til Himmelen, må du gå inn gjennom døra her på jorda, når Je-

sus kallar deg ved evangeliet. Dei som trur og tek imot Jesus her i livet, kjem til Himmelen. Salige er dei som dør i Herren, seier Skrifta.

Dei derimot som viser frå seg Ordet og Jesus her i tida, dei dreg seg unna til fortaping, seier Guds ord. Dei som lever og dør i Jesus, vil slå opp augene i fortapinga som den rike mann Jesus fortel om.

Amund Lid

La oss be for vårt land

«Og mitt folk, som er kalt med mitt navn ydmyker seg og ber.... og vender om.... så vil jeg forlate deres synd og leve deres land» (2. krøn. 7,14).

Har du tenkt på at *ditt* gudsforhold har betydning for *ditt* land? Har du tenkt på at *dine* bønner kan være med å bestemme *ditt* lands utvikling?

Dette vil selvfølgelig ikke gudsfornektere høre på. Men Bibelen viser oss likefullt at det er slik. Historien viser oss og-

så sammenheng mellom nasjoners undergang, og deres synd. Derfor er situasjonen for vårt land i dag alvorligere enn før. Vi har lover som står i åpen strid med Guds bud. Folk står offentlig fram og skryter og agiterer for sine syndige gjerninger. Blasfemiske filmer, og filmer med sex og umoral får florere uten at staten griper inn. Du som tror på Jesus: Det gjelder som aldri før: *Vær salt og be for ditt land.*



Barneandakten:

Verk i samvittigheten

Det er vondt når det verker et sted i kroppen. Men det kan være mye verre når det verker i samvittigheten. Har vi gjort en synd som vi ikke vil bekjenne, da kan det verke noe kraftig i samvittigheten.

Det er fortalt om vår kirkefar, Martin Luther, at han hadde det slik da han var ung. Han var blitt munk, og i klosteret ble det klart for ham at han hadde handlet mot Gud og hans bud. Han fikk det så ondt at han skrek: «Min synd, min synd, min store synd!»

Det ble en gang brakt en mann til Jesus som var lam. Fire menn måtte bære ham. Men det var så fullt av folk i det huset Jesus var, at de måtte bryte et hull i taket og fire den lamme ned foran føttene til Jesus.

Da Jesus så den lamme mannen sa han. «Dine synder er deg forlatt.» Var

det ikke rart at han sa det? Vi skulle trodd at Jesus hadde sagt: «Reis deg opp! Du er frisk!»

Men Jesus forsto at denne mannen hadde det ondt i samvittigheten. Synden han hadde gjort plaget ham. Det meste av alt han trengte var tilgivelse.

Slik er det med oss alle sammen. Vi må gå til Jesus når vi har ondt i samvittigheten. Har vi en verkefinger, går vi til legen. Han fikser verkefingeren og renser såret.

Jesus kan ordne opp med verk i samvittigheten. Han tilgir oss og renser oss fra alt vondt og stygt.

ORD TIL ETTERTANKE:

«*Jesu, hans Sønns blod renser fra all synd.*»

I. Joh. 1,7.

